

ØKONOMISK
RAPPORT

2018

for Stavanger-regionen

Et verktøy regionen bør bruke

Vi i Næringsforeningen har gledet av å presentere en helt ny rapport om hvordan det står til med næringslivet i Stavanger-regionen. Den baserer seg på rapporterte faktatall om bedriftenes omsetning, resultat og antall ansatte. I tillegg gjennomføres det en konjunkturundersøkelse blant Næringsforeningens medlemsbedrifter. Vi ser på tall for næringslivet som helhet, men også for den enkelte bransje.

Harald Minge
Administrerende direktør
Næringsforeningen i
Stavanger-regionen

Det er flere grunner til at vi gjør dette. For det første trenger vi mer kunnskap om den faktiske situasjonen for å kunne jobbe målrettet med næringsutvikling. Det jobbes med en rekke strategier for næringsutvikling i kommuner og i fylkeskommune. Greater Stavanger har akkurat revidert Strategisk næringsplan. Næringsforeningen har også sine strategier og aktiviteter tilpasset medlemsbedriftenes behov. Hvordan skal alt dette arbeidet måles? Har næringslivet de nødvendige rammebetingelsene? En god pekepinn får du ved å lese bedriftenes samlede omsetning og driftsresultat, selv om resultatene for en stor del skapes av bedriftene selv, helt uavhengig av innsats fra virkemiddelapparatet eller det offentlige. En annen viktig funksjon er at rapporten skal synliggjøre vårt dynamiske og unike næringsliv for tilflyttere, både fra inn- og utland. Hvor vi står i forhold til landets øvrige storbyregioner er også nyttig kunnskap.

«Overskriften er at det går bedre for næringslivet, men ikke for alle.»

Årets rapport viser ikke bare hvordan situasjonen har snudd til det bedre for de aller fleste i 2017, men også hvor langt nede vi faktisk var i 2015 og 2016. Fra 2014 til 2015 stupte det samlede driftsresultatet fra 300 milliarder til 30 milliarder kroner, mens vi i 2017 nærmet oss en slags normal igjen på 260 milliarder. Årsaken til svingningene er jo velkjente og trenger ikke utdypes. Kanskje driver vi med verdens mest lønnsomme næring, i hvert fall blant de lovlige. Vi er derfor i den merkelige situasjonen at vår regions økonomiske bunnivå tilsvarer et helt anstendig år i en «vanlig» region. At olje- og gass utgjør 70-80 prosent av den samlede omsetningen vår er jo som kjent både en velsignelse og en framtidig utfordring.

Overskriften er at det går bedre for næringslivet, men ikke for alle. Den eneste næringen som samlet sett har røde tall i 2016 og 2017 er hotell-, restaurant- og reiselivsbransjen. Det har vært tøffe år, men heldigvis viser konjunkturbarometeret vårt gryende optimisme også der. Handel og engros har merket tilbakegang, omsetningen har fått en trøkk, men driftsresultatene bedrer seg. Også her mener bransjen selv at man har kommet over kneiken. Det lages en rekke konjunkturrapporter som forteller oss om bedriftens framtidsutsikter. Vi tror at vår Økonomiske rapport kan være et veldig verdifullt supplement til disse.

Opptur i Stavanger-regionen

Det er ingen tvil om at det er opptur i Stavanger-regionen. I 2017 stiger både totalomsetningen og lønnsomheten i næringslivet betydelig for første gang siden 2012.

Det er fasiten etter at alle regnskap fra alle foretak registrert i Foretaksregisteret er samlet inn og sammenstilt. Den gryende optimismen som begynte å bre om seg i regionen i løpet av 2016 og 2017, materialiserte seg altså i de faktiske tallene som ble klare da fristen for å levere inn 2017-regnskapene gikk ut i september.

Det er selvsagt olje- og gassindustrien som styrer utviklingen. Det er imidlertid verdt å merke seg at det ikke er alle bransjer som foreløpig har startet oppturen. Handelsbransjen, inkluderer engroshandel til industrien, har lavere omsetning enn i 2016. Det samme har hoteller, restauranter og reiseliv, en bransje som også totalt sett har negative tall.

Næringsforeningens Økonomiske rapport viser også med all tydelighet at næringslivet i Stavanger-regionen er kraftig dominert av energisektoren, og at Stavanger-regionen er den desidert mest lønnsomme i landet. Selskapene i storbyområdet vårt (Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg) omsetter i snitt for over 70 millioner kroner årlig. Nummer to på listen er Oslo, der tilsvarende tall er rundt 40 millioner kroner. Bergen følger med rundt 22 millioner kroner og Trondheim med rundt 14 millioner. Tilsvarende er gjennomsnittlig driftsresultat hos oss over 17 millioner kroner, mest Oslo ligger på 6,5 millioner kroner, Bergen på 1,7 millioner og Trondheim på 1,5 millioner.

Det er verdt å merke seg at både Stavanger og Oslo har en betydelig «hovedstadseffekt», Stavanger for energisektoren og Oslo for de fleste andre bransjer.

Flytrafikken

+ 2,1%

Tall fra Avinor som viser utviklingen hittil i år ved utgangen av oktober 2018.

Boligprisene

+ 1%

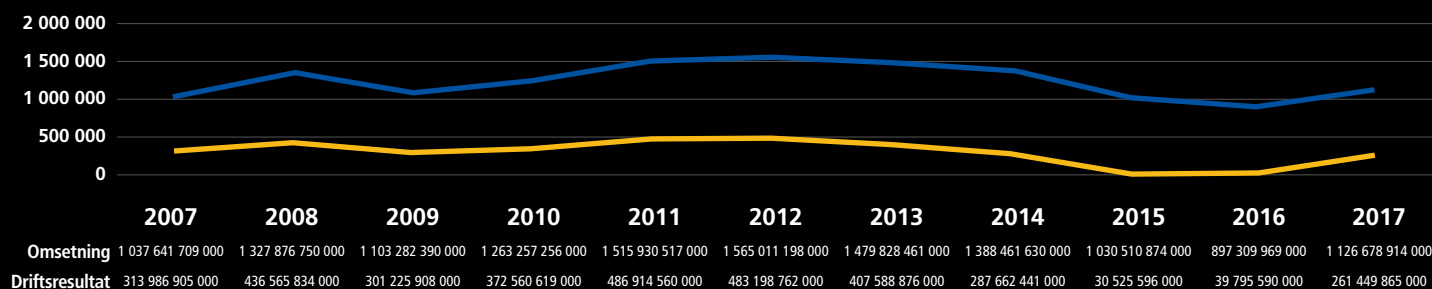
Tall fra Eiendom Norge, som viser utviklingen siste 12 måneder ved utgangen av oktober 2018.

Samlede regnskapstall for Stavanger-regionen 2017

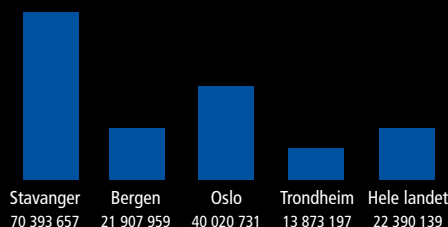
2017 | Omsetning: 1 126 678 914 000 kr | Driftsresultat: 261 449 865 000 kr | Antall ansatte: 161 060 | Antall selskaper: 20 826

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

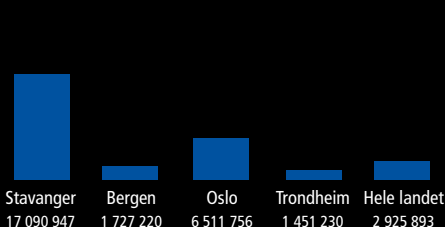
Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser hele Stavanger-regionen samlet, inkludert Ryfylke, Jæren og Dalane.

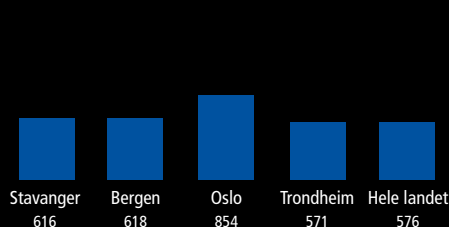
Storbyene: Gjennomsnittlig omsetning per selskap i kroner

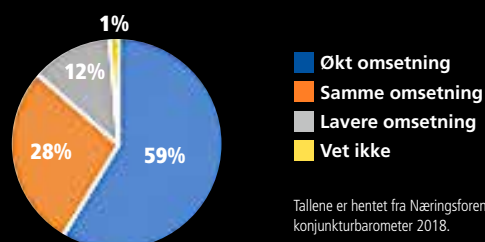
Storbyene: Gjennomsnittlig driftsresultat per selskap

Storbyene: Antall selskaper per 10.000 innbygger

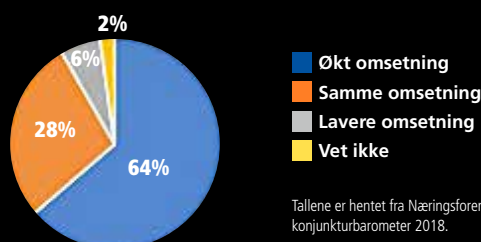

Dette tror bedriftene i Stavanger-regionen om omsetningen i 2018

Tallene er hentet fra Næringsforeningens konjunkturbarometer 2018.

Dette tror bedriftene i Stavanger-regionen om omsetningen i 2019

Tallene er hentet fra Næringsforeningens konjunkturbarometer 2018.

Når du leser tallene i Økonomisk rapport, vær oppmerksom på følgende:

- Geografisk vil regnskapstall og antall ansatte knyttes til der selskapet rapporterer. Det betyr at en betydelig andel av aktiviteten også kan foregå andre steder i landet, uten at dette framkommer.

Arbeidsledigheten

2,4%

Tall fra NAV som viser ledigheten ved utgangen av oktober 2018.

Norsk sokkel i 2019

165 mrd.

Tall fra SSB som viser forventede investeringer på norsk sokkel i 2019.

- Strukturelle endringer, som bytte av hovedkontor eller annen endring av selskapsstruktur, kan påvirke tallene.
- Bransjene er inndelt etter næringskodene som benyttes av Brønnøysundregistrene.
- Offentlig virksomhet er unntatt fra tallene, men ikke aksjeselskaper eller annen kommersiell virksomhet som er helt eller delvis eid av det offentlige.
- Stavanger-regionen er definert som dekningsområdet til Næringsforeningen, som inkluderer de fleste kommunene i Ryfylke, Nord-Jæren, Jæren og Dalane.
- Storbyområdet Stavanger er definert som kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg.

Det er heller ingen tvil om at det også på de fleste andre parameter indikerer vekst i regionen. Boligprisene er opp en prosent det siste året, ifølge Eiendom Norge. Arbeidsledigheten er nede på 2,4 prosent, ifølge NAV, noe som er det laveste siden inngangen til 2015. Flytrafikken er også opp 2,1 prosent det siste året og antatte investeringer på norsk sokkel er forventet å øke til 165 milliarder kroner neste år, opp ti milliarder fra i år.

Næringsforeningens konjunkturbarometer, som ble gjennomført i oktober, viser også at det er optimisme. Enda flere virksomheter forventer høyere omsetning neste år enn i år, og de ser generelt enda mer positivt på framtiden enn hva som var tilfelle i 2017 og 2016.

Stikkord for bransjen: Disiplin

Da Equinor tidlig på 2010-tallet så at de tjente lite penger selv med en oljepris rundt hundre dollar fatet, tok de grep. Det forberedte en hel bransje på det kraftige oljeprisfallet som kom noen år senere.

Med det han i dag mener var et tilfeldig yrkesvalg – geolog – kom engelskfødte Jez Averty, vokst opp i Bergerac-land Jersey, til Norge i 1997, og til Equinor via oppkjøp med Hydro.

– I dag er motivasjonen å bidra til å levere energi til samfunnet, samtidig som vi må jobbe for å bekjempe klimautfordringene, sier Averty, som siden mai har vært områdedirektør for Drift Sør i Utvikling og produksjon Norge, med ansvar for feltene Equinor opererer ut fra Stavanger.

Uholdbar situasjon

Tilbake til tidlig 2010-tall.

– Vi hadde prosjekter som trengte 80-90 dollar per fat for å tjene penger. Vi måtte ha en stadig høyere oljepris for å få en tilstrekkelig avkastning, og dette var før oljeprisen gikk ned. Det var en uholdbar situasjon, sier Jez Averty.

Step-programmet (Statoil Technical Efficiency Program) med stikkordene forenkling og standardisering ble presentert for leverandørene, målet var klart: konkurranseevnen måtte bli bedre.

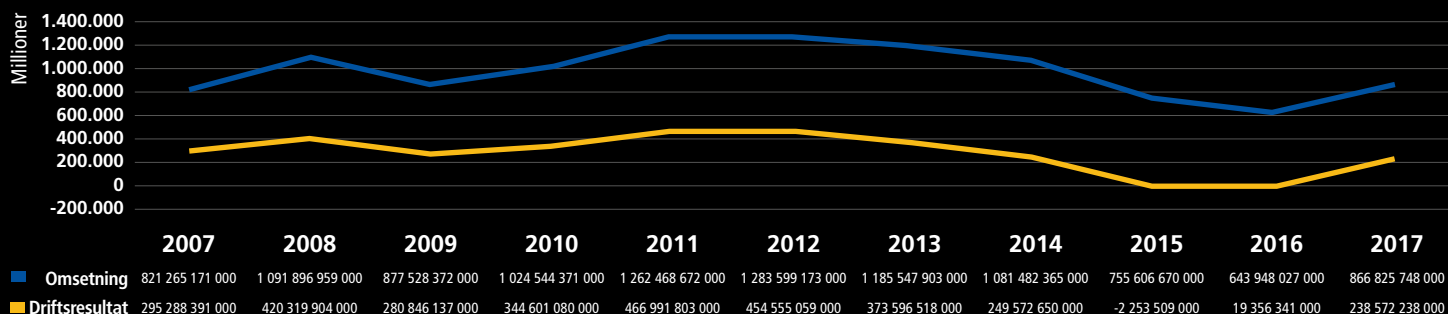
– Det var mange vanskelige samtaler i starten da det virket som om pengene bare rant inn i selskapene, sier Jez Averty. Da oljeprisen gikk ned, oppdaget likevel de fleste at alle satt i samme båt. Kravet til leverandørene var at de måtte levere

I 2017 økte igjen omsetningen i energibransjen, anført av olje- og gassindustrien. Driftsresultatet steg også med godt over 200 milliarder kroner, i takt med økte olje- og gasspriser og kraftige kostnadsreduksjoner i bransjen.

2017 | Omsetning: 866 825 748 000 kr | Driftsresultat: 238 572 238 000 kr | Antall ansatte: 45740 | Antall selskaper: 544

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser hele Stavanger-regionen samlet, inkludert Ryfylke, Jæren og Dalane.

– Vi må ikke miste den konkurranse-
evnen vi fikk gjennom hestekuren når
vi nå trolig går inn i en periode med
høyere oljepriser, sier Jez Averty.

smartere løsninger. Det ble en vinn-vinn-
situasjon.

Utsolgt marked

Nå er oljeprisen høyere, aktivitetsnivået
er på vei opp og Equinor leverer igjen

«Vi må ha is i magen og sikre at vi ikke investerer i prosjekter som ikke er gode nok.»

Jez Averty

gode resultater. Det er også tydelig
at bransjen går bedre, og faktisk har
en høyere driftsmargin samlet enn da
omsetningen var nesten 1100 milliarder
i 2014. Averty innrømmer likevel at de
er bekymret for situasjonen. De ønsker
ikke å komme tilbake til tidene der alle
prøver å gjøre alt samtidig, og at dette
igjen går ut over tilgangen til kompetanse
og kvalitet. Deler av markedet begynner å
bli utsolgt; særlig for ingeniører og for de
som jobber innenfor isolasjon, stillaser og
overflatebehandling på plattformene.

Tett samarbeid

– Stikkordet nå er disiplin, sier Jez Averty.

– Vi må ha is i magen og sikre at vi
ikke investerer i prosjekter som ikke
er gode nok. Vi som selskap skal gjøre
vårt, men det viktigste er kanskje at
vi fortsetter det tette samarbeidet med
leverandørene, sier han.

– Vi må ikke miste den
konkurranseevnen vi fikk gjennom
hestekuren når vi nå trolig går inn i
en periode med høyere oljepriser. Det
handler om å sikre den langsiktige
framtiden til industrien, sier Averty.

I 2014 omsatte energibransjen for
det ufattelige tallet 1100 milliarder
kroner i Stavanger-regionen. I 2016
var omsetningen redusert til rundt 650
milliarder kroner. I 2016 hadde Equinor

et resultat på 0 kroner før skatt, men det
ble en bratt forbedring; i 2017 noterte
selskapet seg for 13,8 milliarder kroner i
resultat før skatt.

Bidra med løsningene

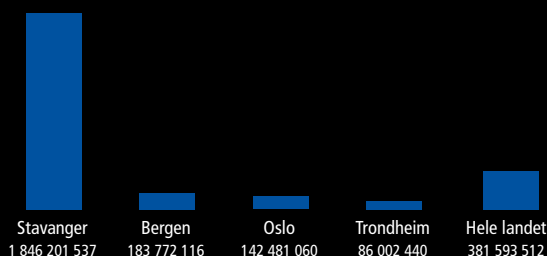
Olje- og energisektoren bidrar med
betydelige beløp til Norges pengesekk.
Samtidig erkjenner Averty at mange
har endret holdning til industrien
på sokkelen, og da har vi kommet til
stikkordet klimautfordringene.

– Vi ser at verden kommer til å trenge
masse energi framover, og vi tror det er
energi som løfter folk ut av fattigdommen.
Samtidig er klimautfordringene reelle
og vi må jobbe med å få ned utslippene,
ikke minst på selve forbruket av fossil
energi. Vår visjon som selskap er å bidra
med løsningene og utvikle oss til et bredt
energiselskap, sier Averty.

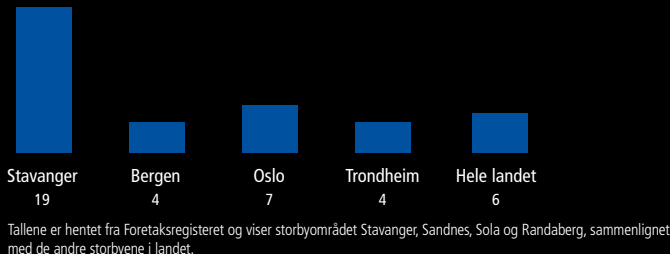
Forbedringer

Equinor opplever den samme
optimismen i bransjen som gjenspeiles i
kundebarmometeret til Næringsforeningen.
Halvparten tror på bedre lønnsomhet i
2018 i undersøkelsen, og 60 prosent tror
den bedrer seg i 2019. Områdedirektøren
er likevel litt bekymret for at kostnadene
øker. Derfor er det viktig for oss med
fortsatt fokus på forbedringer og disiplin,
sier Averty.

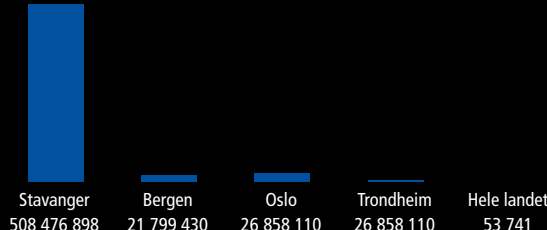
Storbyene: Gjennomsnittlig omsetning per selskap i kroner

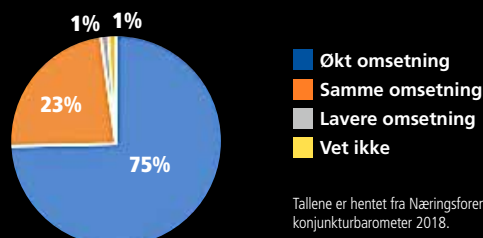
Storbyene: Antall selskaper per 10.000 innbygger

Storbyene: Gjennomsnittlig driftsresultat per selskap i kroner

Dette tror bransjen i Stavanger-regionen om omsetningen i 2019

Krisen gjorde dem

Fornyhet konkurranseevne har kommet ut av krisen for Aarbakke AS. Nå konkurrerer de i Asia og Amerika og har forstått betydningen av å selge tjenester i markeder som ikke er så sårbare av konjunkturer. En rekke industribedrifter har også funnet nye markeder utenfor olje- og gass.

Hvis du går inn på nettsiden til Aarbakke AS og leter deg fram til historien om firmaet, så stopper den i 2014. Firmaet leverte da tidenes største omsetning – 810 millioner kroner – og som det står: «Den forventes å øke gradvis de neste årene». Men nedturen ble brutal, og det er kanskje også grunnen til at oppdatering av nettsiden ble nedprioritert – her måtte alle skillinger snus, minst én gang!

Industrieventyret

Administrerende direktør Inge Brigt Aarbakke smidde hestesko i én dag da han overtok virksomheten som farfaren etablerte i 1918. Han hadde hatt læreplass hos Trallfa Robot,

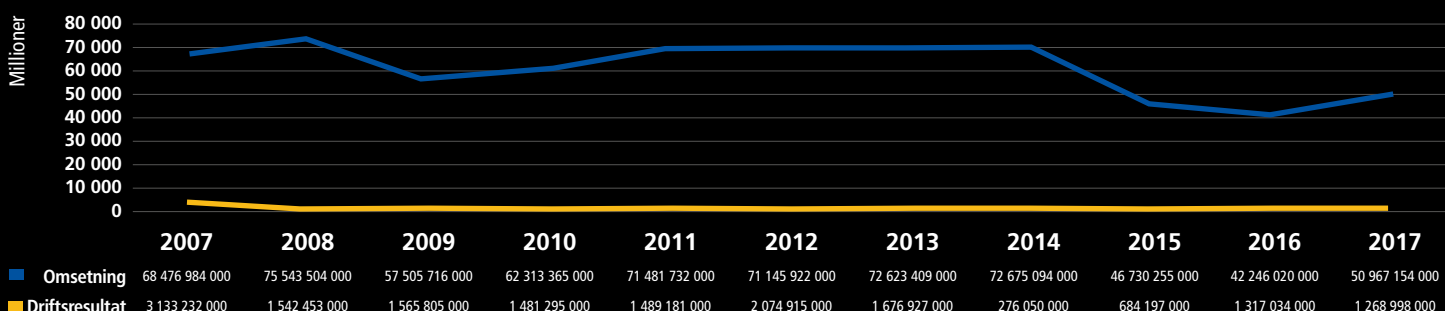
– Vi har prøvd andre ting, men jeg har landet på at den kompetansen jeg har innenfor brønn og subsea er verdifull for meg, og her ønsker jeg å bli best, sier Inge Brigt Aarbakke.

I 2017 økte igjen omsetningen i den tradisjonelle industrien, i tråd med aktivitetsøkningen i olje- og gasssektoren som også står for en betydelig andel av aktiviteten her. Driftsmarginen økte også.

2017 | Omsetning: 50 967 154 000 kr | Driftsresultat: 1 268 998 000 kr | Antall ansatte: 10407 | Antall selskaper: 706

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser hele Stavanger-regionen samlet, inkludert Ryfylke, Jæren og Dalane.

mer konkurransedyktige

og så nye muligheter i en datastyrt dreiebenk som han ville livnære seg selv med. Kremmeren så imidlertid snart andre muligheter, og 30 år seinere, med et lag på 315 ansatte og ordresreserve på 400 millioner for produkter til brønner og havbunnsinstallasjoner (subsea) i olja, var ambisjonene om stadig vekst nevnt på nettsidene ikke tatt helt ut av løse lufta.

Men hos daværende Statoil skjedde det ting, de mente de gode tidene skyldtes kostnader som hadde løpt løpsk.

– Dette forberedte oss på krisen her i Rogaland, mener Aarbakke i dag.

Men hestekuren som måtte gjennomføres da oljeprisen falt i tillegg, var tøff nok. Det måtte ryddes skikkelig, og de måtte tenke nytt – om alt.

Statoil sitt varsko

I 2014 omsatte bransjen industri for 72,7 milliarder kroner i Stavanger-regionen. I 2016 var de samme tallene 42,2 milliarder. Aarbakke halverte omtrent sin omsetning fra 2014 til 2017 – fra 810 millioner til 420 millioner. I begynnelsen av 2017, da ting begynte å snu, var ordreservene 85 millioner kroner. 50 ansatte mistet jobben disse årene. Men tallene forteller også sitt tydelige språk om hvor sårbare Stavanger-regionen var. Trondheim har rett nok mye mindre volum på industri, men omsetningen lå på fem og seks milliarder kroner gjennom hele krisen. Aarbakke mener bransjen har vært flink i Trondheim, de har vært bedre på fisk og skipsfart og generelt hatt flere bein å stå på. Her burde Rogaland vært enda tøffere, mener han, men legger fortsatt alle eggene i den samme kurven.

Veien til verden er blitt mindre

– Vi har prøvd andre ting, men jeg har landet på at den kompetansen jeg har innenfor brønn og subsea er verdifull for meg, og her ønsker jeg å bli best, sier Aarbakke.

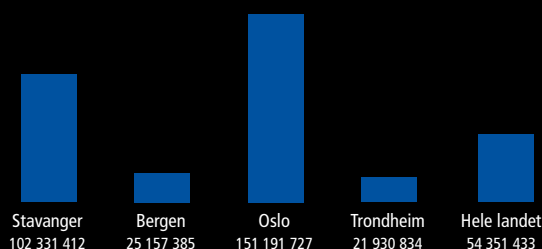
Det han derimot har lært mest av under krisen, er å bli enda mer global og konkurrere i markeder der konjunkturer ikke slår like kraftig inn. Et strengt fokus på effektivitet og mindre kostnader gjør at de nå er direkte konkurransedyktige mot kunder i Asia og Amerika. Dette hadde de ikke klart hvis ikke krisen hadde tvunget dem til å bli det. Selv tar Aarbakke dette med seg som kanskje den største

lærdommen av krisen; at terskelen fra Norge og ut i verden er mye mindre enn hva folk tror, bare en gjør de rette tingene.

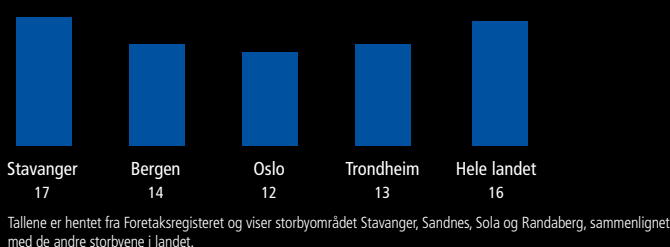
Optimismen tilbake

Optimismen er definitivt tilbake i bransjen. Over halvparten av de spurte industribedriftene i Næringsforeningens undersøkelse melder om økt omsetning i 2018, og enda flere forventer økt omsetning i 2019. Aarbakke er en del av dem. I 2018 blir omsetningen rundt 550 millioner og sjefen ser for seg 100 millioner mer neste år. 20 nye lærlinger skal inn i bedriften, i tillegg håper han på fem til ti nye i produksjonen.

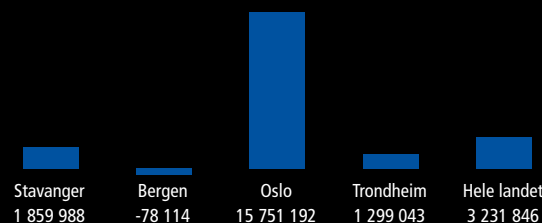
Storbyene: Gjennomsnittlig omsetning per selskap i kroner

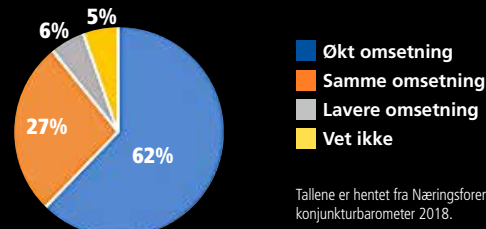
Storbyene: Antall selskaper per 10.000 innbygger

Storbyene: Gjennomsnittlig driftsresultat per selskap i kroner

Dette tror bransjen i Stavanger-regionen om omsetningen i 2019

Hardt prispress i byggebransjen

Ordene «negativ tilflytting» har dårlig karma i byggebransjen. Sjefene gleder seg til markedet normaliseres. I 2017 pekte pilene litt oppover igjen, etter at nedoverbakken startet i 2014.

Det er 30 år siden konsernsjef Njål Østerhus og broren Cato i Øster Hus AS overtok farens byggefirma. Tre ansatte er blitt til 150 og all time high på omsetning og lønnsomhet var i årene 2010 til 2014. Hvis dette fortsetter er det helt utrolig, sa de to brødrene til hverandre. Det gjorde det ikke. I 2012 var den samlede omsetningen innen bygg og anlegg 74,2 milliarder kroner i Stavanger-regionen, i 2016 var den 53,6 milliarder. I 2017 økte omsetningen med fem milliarder kroner, men det er fortsatt veldig krevende, ifølge Østerhus.

Dempet optimisme

I Næringsforeningens kundebarmeter er optimismen likevel tydelig. 57,8 prosent forventer økt omsetning i år og femti prosent forventer bedre lønnsomhet. 33 prosent melder om forventning om flere ansatte i 2019. Njål Østerhus registrerer optimismen også i sitt selskap, men han tror den økte omsetningen i 2017 – og de gode forventningene for 2018 og 2019 – først og fremst gjenspeiler gode tider for

maskinentreprenørene og leverandører av store bygg som kontorer, skoler og lignende, som også utgjør bransjen bygg og anlegg.

– For oss som driver med oppføring av boliger, tror jeg tallene er vel optimistiske, sier Østerhus.

Han bygger det på hva han hører ellers i bransjen og hvor mye det krever av dem selv for å klare å øke omsetningen i forhold til 2017.

– Etterspørselen er lav og produksjonen generelt høy, med stor konkurranse mellom aktørene. Mange boliger ligger ledige på Finn.no og det tar lang tid før de blir solgt. Det kommer til å ta lang tid før markedet er normalisert på tilbud og etterspørsel, mener Njål Østerhus.

20 nye ansatte

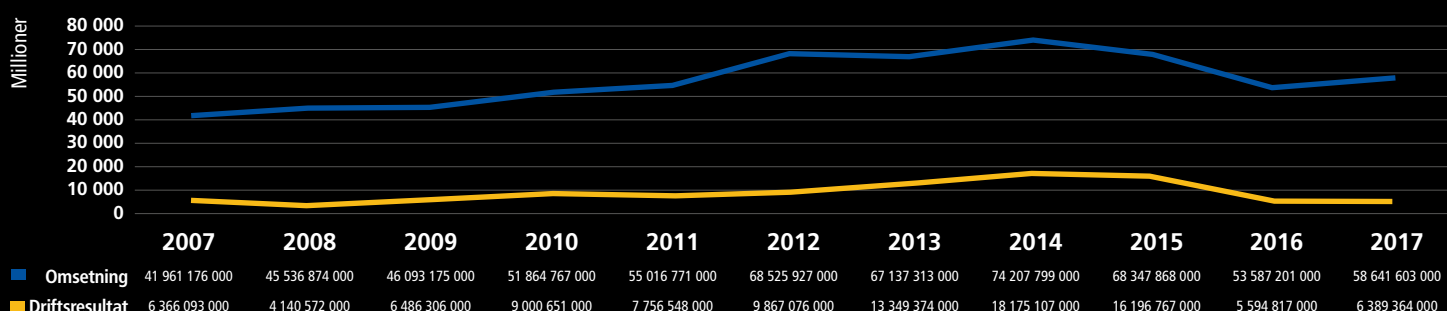
Når det er sagt; tomter klargjøres i høyt tempo og aktiviteten skal høynes betydelig. 20 ansatte er på vei inn; fem i administrasjonen og 15 på byggeplassene. Så langt ligger Øster Hus AS an til en omsetningsøkning på 20 prosent i 2018. Rasjonell og effektiv

I 2017 økt omsetningen, men bygg og anleggsbransjen ligger fortsatt betydelig under toppåret 2014. Lønnsomheten gikk også opp.

2017 ■ Omsetning: 58 641 603 000 kr ■ Driftsresultat: 6 389 364 000 kr ■ Antall ansatte: 25 395 ■ Antall selskaper: 8945

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser hele Stavanger-regionen samlet, inkludert Ryfylke, Jæren og Dalane.

«Det kommer til å ta lang tid før markedet er normalisert på tilbud og etterspørsel.»

Njål Østerhus

drift og kostnadsbevissthet i alle ledd skal bidra til at dette også viser seg i økt lønnsomhet. En av nøklene er å tilby en stabil drift og trygge arbeidsplasser. Øster Hus AS har aldri hatt behov for å permittere, og de har valgt å konsentrere virksomheten lokalt i Sør-Rogaland – fra Hå i sør til Rennesøy i nord. Det er helt bevisst; på den måten har de bedre kontroll med produksjonen.

– Du skal dessuten lete lenge i landet etter en region som har hatt bedre markedsutsikter enn vår de siste 30 årene, sier konsernsjefen.

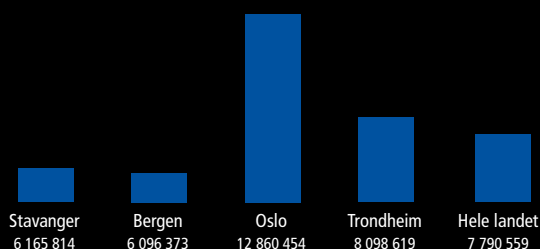
– Å ansette folk fra utlandet for å presse lønninger, har ikke vært metoden. Vi har funnet ut at effektive, rasjonelle norske håndverkere er vel så økonomisk som å ha innleid eller utenlandsk, billig arbeidskraft, sier Njål Østerhus.

Samfunnsansvar

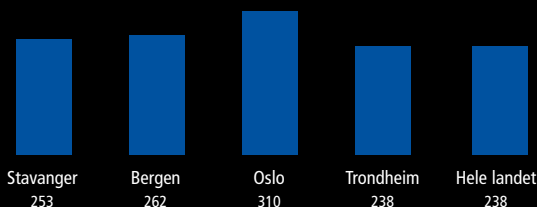
Kanskje handler dette også om samfunnsansvar; ikke å bli fristet til å ta snarveien til raskt tjente penger. De ti siste årene har Øster Hus AS brukt 100 millioner kroner på å sponse både elite- og breddeidrett i Sør-Rogaland, med Sandnes-Ulf og Stavanger Oilers som flaggskipene. De sier de inspireres av verdiene, konkurranseaspektet og gleden som idretten representerer.

– Etterspørselen er lav og produksjonen generelt høy, med stor konkurranse mellom aktørene, sier Njål Østerhus.

Storbyene: Gjennomsnittlig omsetning per selskap i kroner

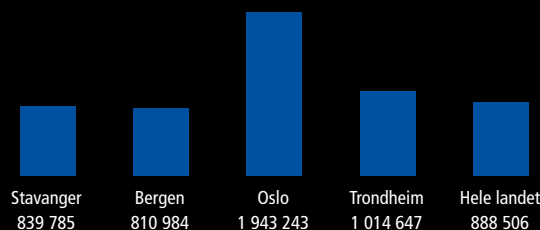

Storbyene: Antall selskaper per 10.000 innbygger

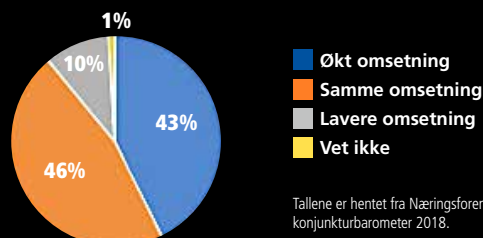

Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser storbyområdet Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg, sammenlignet med de andre storbyene i landet.

Storbyene: Gjennomsnittlig driftsresultat per selskap i kroner

Dette tror bransjen i Stavanger-regionen om omsetningen i 2019

Tallene er hentet fra Næringsforeningens konjunkturbarometer 2018.

MadlaLove skal friste kundene

Det fins minst to linker mellom den tradisjonsrike bokklubben Pennyklubben, og Stavangers største kjøpesenter, AMFI Madla. Senterlederen er én, stikkordet opplevelse en annen. På Madla skal MadlaLove friste kundene, i et marked med en ganske flat utvikling.

Når over 3,5 millioner besøkende passerer inngangsdøren til det elleve år gamle senteret, tenker senterleder Anette Øfsti Worum som hun gjorde da unge, ivrige hender åpnet den nye bokklubbpakken: Hvordan skaper vi en best mulig opplevelse for kundene som besøker oss? Hun motiveres av å jobbe med mennesker og å kunne påvirke de rundt 750 ansatte i 94 virksomheter til å bli gode til å skape hverdagslykke for kundene. MadlaLove, kaller de det.

Negative bransjetall

I 2014 ble det magiske omsetningstallet 1,3 milliarder kroner nådd, etter seks prosent vekst fra året før. Sommeren 2015 kom omslaget med to prosent årlig vekst, før veksten stoppet opp de to neste årene. De unngikk likevel de blodrøde tallene som preget bransjen fra 2016 til 2017. I Stavanger-regionen falt omsetningen innen handel og engroshandel fra rundt

25,6 milliarder kroner i 2016 til 22,3 milliarder. Lønnsomheten økte samtidig med rundt 300 millioner kroner i samme periode.

Nærsenter

– En veldig ubehagelig opplevelse, sier Anette Øfsti Worum om første gang hun så røde tall på de ukentlige statistikkene som samles inn for butikkenes omsetning.

Hun har likevel en klar formening om hvorfor nedgangen ikke ble så alvorlig på Madla. Det handler mye om at de er et nærsenter og at de har alt kundene trenger.

– Folk besøker oss uansett for å gjøre innkjøpene sine, sier hun, og påvirkes dermed ikke slik destinasjonsbutikkene gjør det – de som du må sette deg på bussen eller i bilen for å besøke.

– Det er også noe med Madla-buen; de har ikke bare lojalitet til senteret – som har sine røtter tilbake til etableringen av

– I en hverdag fylt av salg og gode kampanjer – både i butikkene og på nettet – er utfordringen i varehandelen å få driften lønnsom, sier Anette Øfsti Worum.

Madla Handelslag i 1907 – de føler de eier senteret, sier Worum.

Forstå lønnsomhet

– Amfi Madla merket selvsagt nedgangen, men motgang fører også noe positivt med seg, mener senterlederen.

– Innovasjon, økt fokus på opplevelser og kreativ markedsføring er noen stikkord. Kundene er både digitale og analoge, de ønsker gode møteplasser, opplevelser og en sømløs handel, og da må vi tilby det, sier hun.

Neste år forventer over 70 prosent av bedriftene i Næringsforeningens kundebarometer at omsetningen i varehandelen vil øke, så langt i 2018 noterer kjøpesenteret i Madlakrossen en tre prosents økning. Over halvparten forventer en bedre lønnsomhet.

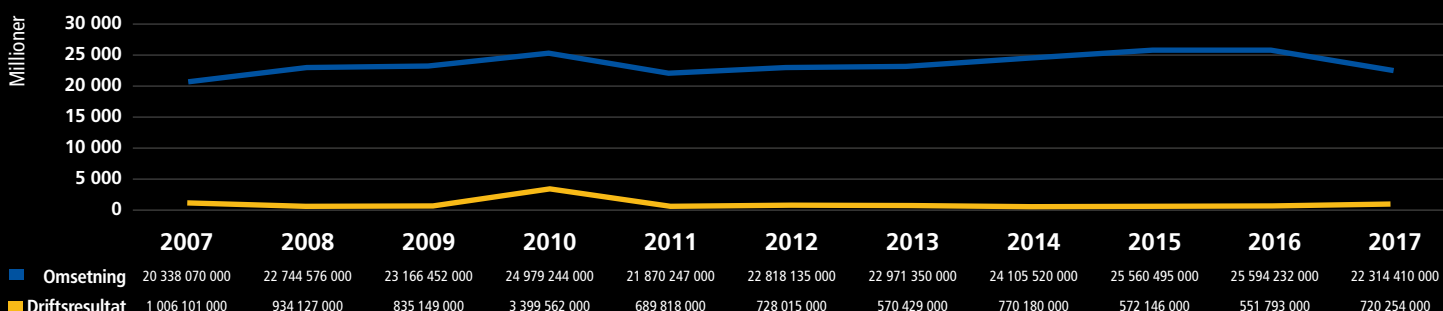
– I en hverdag fylt av salg og gode kampanjer – både i butikkene og på nettet – er utfordringen i varehandelen

I 2017 falt omsetningen innenfor handel og engroshandel, mens lønnsomhet økte.

2017 | Omsetning: 22 314 410 000 kr | Driftsresultat: 720 254 000 kr | Antall ansatte: 14012 | Antall selskaper: 1452

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser hele Stavanger-regionen samlet, inkludert Ryfylke, Jæren og Dalane.

– Kundene er både digitale og analoge, de ønsker gode møteplasser, opplevelser og en sømløs handel, og da må vi tilby det, sier Anette Øfsti Worum på AMFI Madla.

å få driften lønnsom. Kundene vil alltid være på jakt etter gode tilbud, derfor er det viktig å ta inn over seg den nye virkeligheten i varehandelen og også være til stede der kundene er, på mobilen, sier Worum.

Endrede forbruksvaner

Fallet i oljeprisen for noen år siden forteller at varehandelen er sårbar. Netthandel påvirker, slik fokus på miljø og kundenes ønske om å være bevisste på forbruket sitt, gjør det. Worum sier

«Madla-buen føler de eier senteret. »

Anette Øfsti Worum

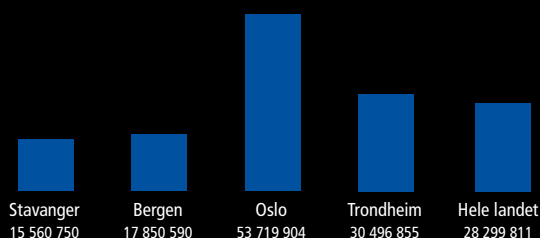
at de er opptatt av bærekraft, men innrømmer at det er et dilemma; at de lever av å selge varer, samtidig som flere

og flere er opptatt av å gjøre noe med forbruksmønsteret sitt.

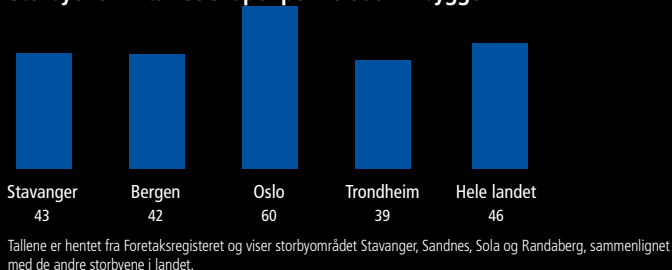
Oppi alt dette forbereder AMFI Madla seg på å bygge ut senteret, både med boliger og nye butikker.

– Utbygging av nye boligområder vil øke innbyggertallet i bydelen og nærområder med rundt ti tusen innbyggere de nærmeste årene. Om fem år har regionen fått nytt sykehus. Vi gleder oss til å ta imot alle nye «Madla-buer» med like mye MadlaLove som i dag, sier Anette Øfsti Worum.

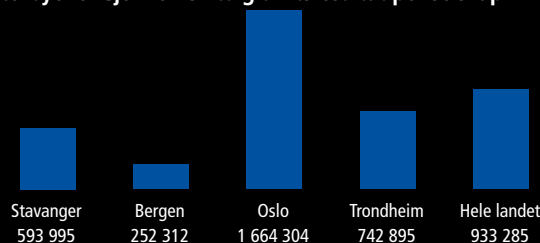
Storbyene: Gjennomsnittlig omsetning per selskap i kroner

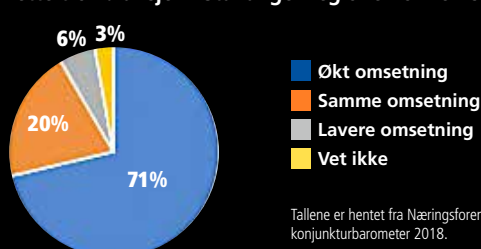
Storbyene: Antall selskaper per 10.000 innbygger

Storbyene: Gjennomsnittlig driftsresultat per selskap i kroner

Dette tror bransjen i Stavanger-regionen om omsetningen i 2019

Krevende øvelse for utfordrende tider

– Det er fremdeles lenge til bransjen er friskmeldt i vår region, sier Cornelius Middelthun ved Sola Strand Hotel.

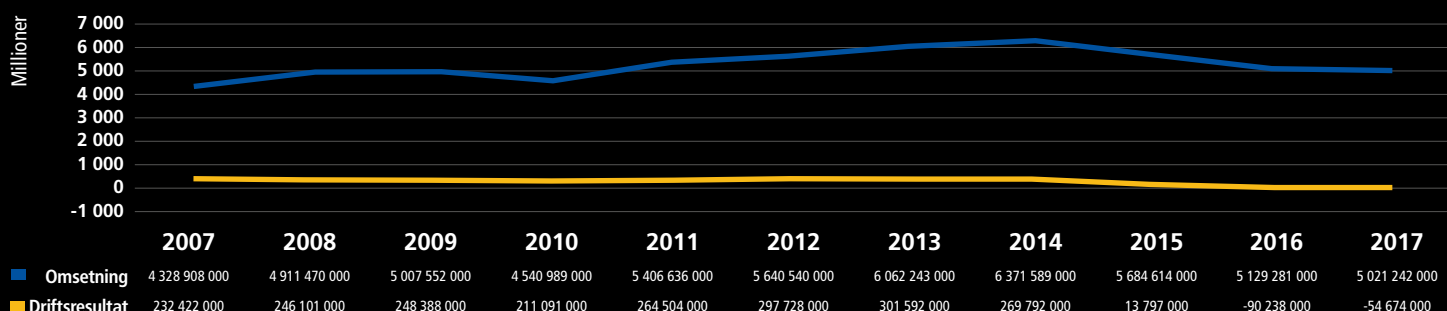
Da omsetningen falt, valgte ledelsen på Sola Strand Hotel en krevende øvelse: Å gi gass, samtidig som de måtte trykke på bremsen. For bransjen som helhet er det tydelig at det fortsatt er krevende tider, selv om 2017 ble et steg i riktig retning.

I 2017 falt fortsatt omsetningen, med hotellene som en viktig faktor. Likevel bedret resultatet seg, selv om det samlet sett fortsatt er røde tall.

2017 | Omsetning: 5 021 242 000 kr | Driftsresultat: -54 674 000 kr | Antall ansatte: 10949 | Antall selskaper: 634

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser hele Stavanger-regionen samlet, inkludert Ryfylke, Jæren og Dalane.

Mannen som fikk jobben med å gjennomføre øvelsen hadde hotelljobber i Bergen og Trondheim i erfaringsboksen, ved siden av å ha jobbet i Stavanger Forum og kulturhovedstadorganisasjonen Stavanger 2008; administrerende direktør Cornelius Middelthun.

Det store fallet

Han begynte på Sola Strand Hotel høsten 2015, til et hotell som hadde doblet antall rom etter store utbygginger – som også omfattet nytt kurs- og konferansesenter og spa-senter – og tidenes beste omsetning i 2014: 94 millioner kroner. I 2015 falt omsetningen til 78 millioner kroner, og siden har de røde tallene på bunnlinjen vært der, selv om de har klart å stabilisere omsetningen på 2015-nivået.

Alle konkurrentene

Mange ansatte kjente bare til gode tider; nå fikk de kjenne på kroppen det Cornelius Middelthun betegner som den største knekken i hotellbransjen, i hvert fall lokalt i Stavanger-regionen.

– De bugnende julebordene ble borte med et pennestrøk etter oljeprisfallet i 2014. I årene som fulgte kom det fem nye hoteller i Stavanger-regionen, i tillegg til et helrenoverte Atlantic. Utfordringen fra privatutleieren Airbnb er underkommunisert i bransjen, mener Middelthun, og nevner også mange steder som konkurrerer om å tilby rom for brylluper, markeringer og konferanser.

Hotellet måtte på streng kur, og et langt liv i hotellbransjen, hadde lært Middelthun dette: Et hotell uten gjester er et dødt hotell!

Skape noe nytt

Ved å spare seg til fant kunne de risikere

at gjestene uteble. Metoden ble å invitere de ansatte til å skape noe nytt, samtidig som en måtte trykke på bremsen.

– Vi må prøve å fortelle publikum at her skjer det ting, sier Middelthun, og nevner jazzfestival, temakvelder i restauranten samt spa- og velværehelger som eksempler på nye opplevelser på hotellet.

Lønnsomheten

Omsetningen har holdt seg stabil siden 2015, men utfordringen er lønnsomhet. Middelthuns erfaring gjenspeiles i konjunkturbarometeret. Rundt 55 prosent forventer økt omsetning i 2018, men bare 38,9 prosent tror at lønnsomheten blir bedre.

«Et hotell uten gjester er et dødt hotell.»

Cornelius Middelthun

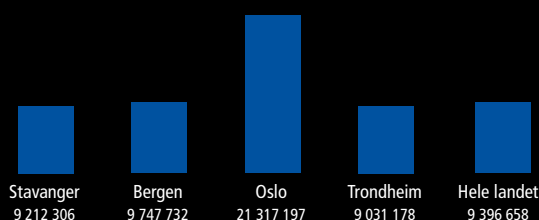
– Det er fremdeles lenge til bransjen er friskmeldt i vår region, sier Middelthun.

Tallene fra Brønnøysund for de fire siste årene, forteller at krisen er veldig lokal. I Oslo steg omsetningen i bransjen fra 31,7 milliarder i 2014, til 43,2 milliarder kroner i 2017. I Trondheim og Bergen er volumene naturlig nok mye lavere, men trenden den samme.

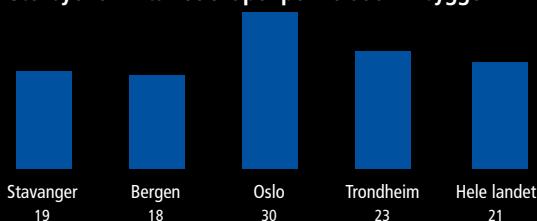

Sola Strand Hotell. Foto: Henrik Moksnes/Bitmap.

Storbyene: Gjennomsnittlig omsetning per selskap i kroner

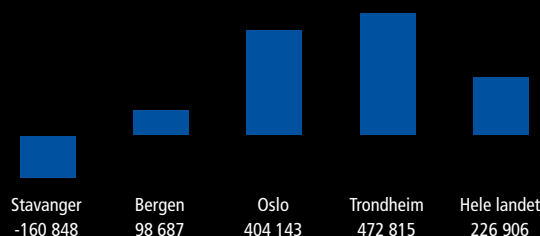

Storbyene: Antall selskaper per 10.000 innbygger

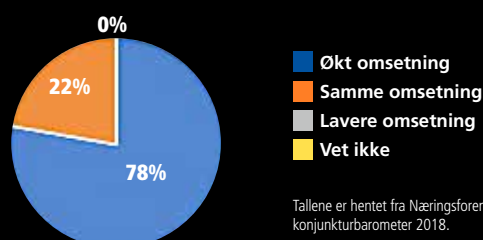

Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser storbyområdet Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg, sammenlignet med de andre storbyene i landet.

Storbyene: Gjennomsnittlig driftsresultat per selskap i kroner

Dette tror bransjen i Stavanger-regionen om omsetningen i 2019

Tallene er hentet fra Næringsforeningens konjunkturbarometer 2018.

Kommunikasjonsdirektør
Thor-Christian Haugland i
SpareBank 1 SR-Bank.

Flere bein å stå på

– Uten den betydelige forankringen i form av eierskapet til banken, hadde vi nok ikke stått der vi står i dag, sier Thor-Christian Haugland i SpareBank 1 SR-Bank. Totalt har omsetningen i bank- og finansbransjen falt etter 2014.

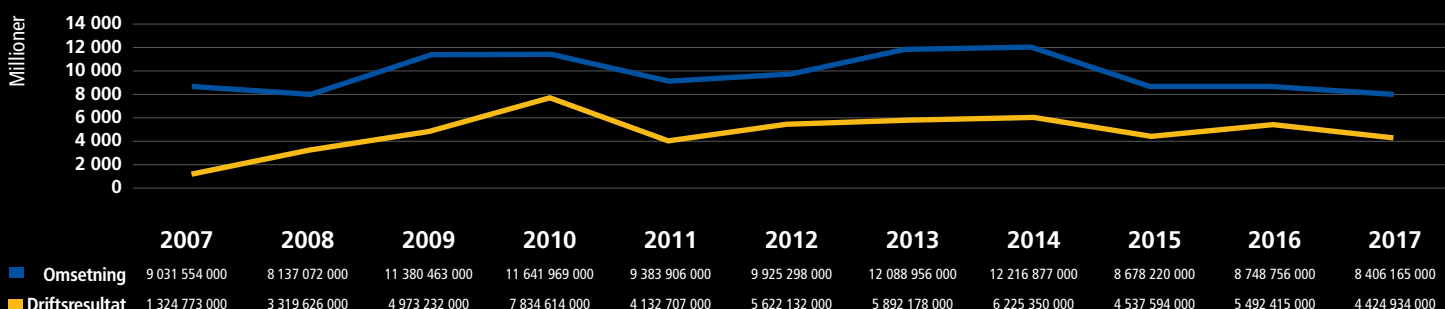
I 2014 hadde bank og finans i Stavanger-regionen en omsetning på 12,2 milliarder kroner. I 2017 var den falt til 8,4 milliarder. Kommunikasjonsdirektør Thor-Christian Haugland i SpareBank 1 SR-Banks egne tall viser det motsatte, og derfor kjennes de overordnede tallene ikke i magen på en negativ måte. Han viser til tollbetjent Brodahl i Egersund, som etablerte Egersund Sparebank i 1839, og det som nesten 180 år med bankvirksomhet har lært ham; denne regionen lever på mange måter av og med naturen sine svingninger, og lynnet vårt gjør alltid at vi reiser oss igjen. Så når vi ymter

Omsetningen innen bank og finans har holdt seg stabil siden nedgangen innen olje- og gassindustrien startet i 2014. Lønnsomheten fikk seg en liten knekk i 2017.

2017 | Omsetning: 8 406 165 000 kr | Driftsresultat: 4 424 934 000 kr | Antall ansatte: 1566 | Antall selskaper: 1851

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Tallene er hentet fra Foretaksregisteret og viser hele Stavanger-regionen samlet, inkludert Ryfylke, Jæren og Dalane.

SpareBank 1 SR-Bank bygger nytt hovedkontor på Bjergsted i Stavanger.

frampå om at det har vært en tøff tid, så nevner Haugland at det var tøft for den fiskeren som var avhengig av å ro fra Ryfylkefjordene til Stavanger for å selge fisken sin også.

Risiko, inntekter og nedskrivninger

Etterspørsel følger tilbud, heter det. For bankvesenet kan utfordrende tider med økt risiko og økte nedskrivninger bety økte renteinntekter for banken. Haugland forklarer:

– Når den iboende risikoen i næringslivet øker, så handler bank om å prise risiko knyttet til hvert engasjement fortløpende, justert mot den generelle risikoen i bransjen. Dette er håndverket vårt. Derfor har blant annet reprising av næringslivslån kombinert med lønnsom utlånsvekst i denne perioden, ført til økning av netto renteinntekter fra 2,6

milliarder kroner i 2015, via 2,9 milliarder i 2016, til 3,2 milliarder i 2017, forteller han.

Du må til tallene for nedskrivninger, for å forstå at SR-Bank ikke har kommet uberørt ut av de tre-fire siste årene. Fra 2015 og til og med første halvår 2018 er de totale nedskrivningene på 1,9 milliarder kroner.

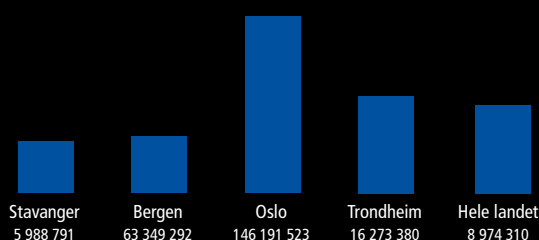
«Dette er håndverket vårt;
å prise risiko.»

Thor-Christian Haugland

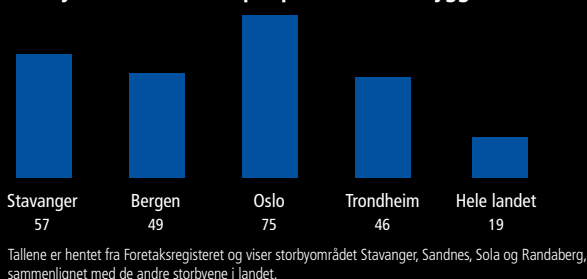
Flere bein å stå på

De siste årene har ført til en erkjennelse for bankledelsen i Bjergsted: Banken er for avhengig av svingningene i markedet, og derfor etablerte de blant annet kontor i Oslo i mars 2018. Banken utfordres også av at den lojale kunderelasjonen til hver enkelt kunde nå påvirkes av at konkurrenten bare er et tastetrykk unna. Der økonomien var viktig tidligere, finnes nå også ingeniører og matematikere med doktorgrad på lønnslista. De har startet et eget regnskapshus med nesten 100 ansatte, etablert en kapitalmarkedsavdeling og 300 millioner kroner er lagt inn i investeringsselskapet FinStart Nordic som skal investere i nye selskaper innenfor teknologi, som igjen skal både bedre kundetilbudet og skape flere bein å stå på.

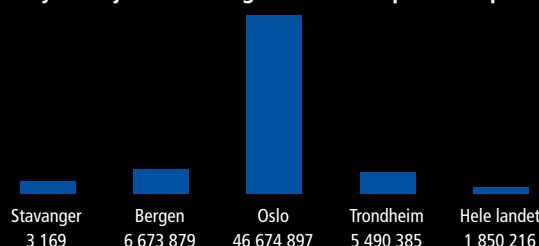
Storbyene: Gjennomsnittlig omsetning per selskap i kroner

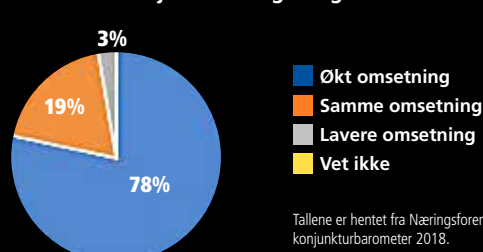
Storbyene: Antall selskaper per 10.000 innbygger

Storbyene: Gjennomsnittlig driftsresultat per selskap i kroner

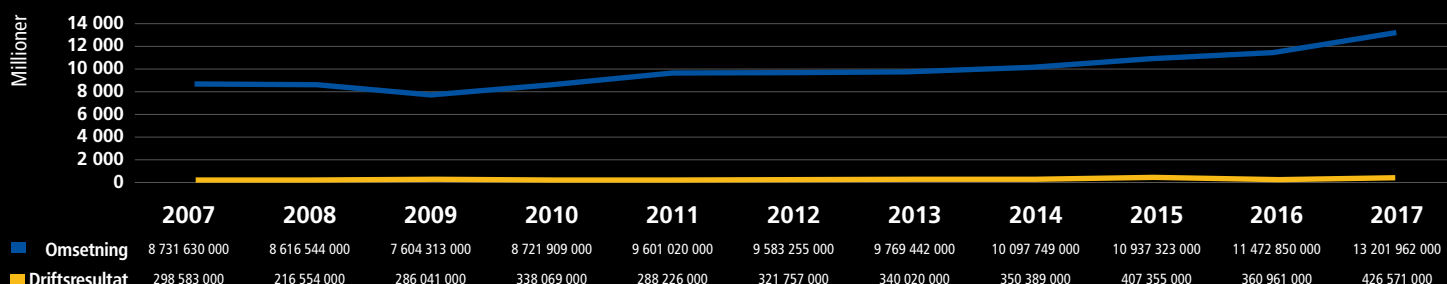
Dette tror bransjen i Stavanger-regionen om omsetningen i 2019

Bilbransjen: Omsetning og vedlikehold av kjøretøy og andre tjenester tilknyttet dette har hatt en jevn vekst hvert år helt siden 2009.

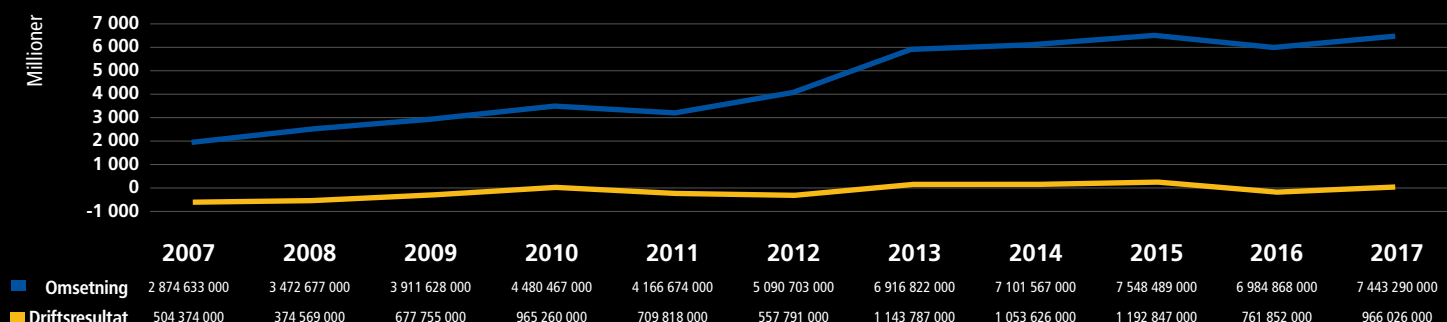
2017 | Omsetning: 13 201 962 000 kr | Driftsresultat: 426 571 000 kr | Antall ansatte: 3626 | Antall selskaper: 475

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Informasjonsteknologi: Omsetningen innenfor informasjonsteknologi og tjenester tilknyttet dette øker igjen i 2017 etter en nedgang i 2016.

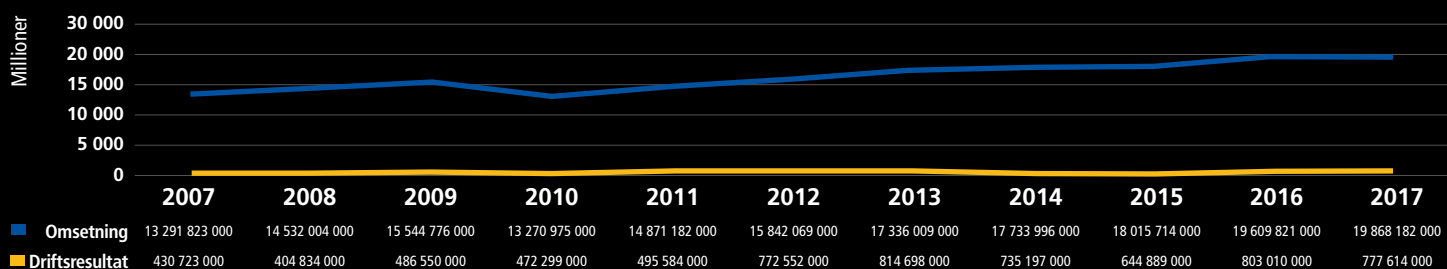
2017 | Omsetning: 7 443 290 000 kr | Driftsresultat: 966 026 000 kr | Antall ansatte: 2707 | Antall selskaper: 622

Landbruk og matindustri: Landbruk og matindustri er i jevn vekst og har vært upåvirket av nedgangskonjunktoren som har preget de fleste andre bransjer i regionen etter 2014.

2017 | Omsetning: 19 868 182 000 kr | Driftsresultat: 777 614 000 kr | Antall ansatte: 9897 | Antall selskaper: 254

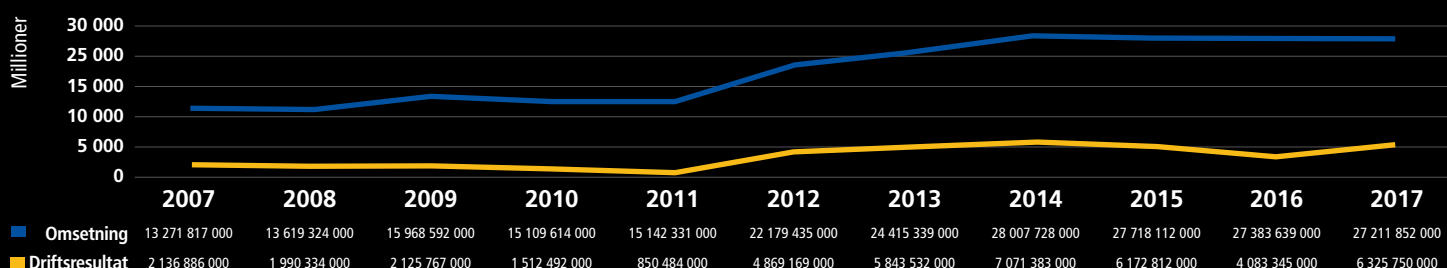
Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Transport: Transportsektoren samlet på land og på sjø har hatt en ganske flat utvikling siden 2014 og bedret også samlet driftsresultat ganske betydelig i 2017.

2017 | Omsetning: 27 211 852 000 kr | Driftsresultat: 6 325 750 000 kr | Antall ansatte: 7610 | Antall selskaper: 510

Omsetning og driftsresultat i Stavanger-regionen

Financial Report for the Stavanger Region 2018

There can be no doubt that the Stavanger region is currently experiencing economic growth. 2017 saw a significant increase in both turnover and profitability in local business and industry for the first time since 2012.

This is the conclusion after collecting and aggregating all the accounts from all businesses registered in the Register of Business Enterprises. The growing feeling of optimism which had already begun to spread across the region between 2016 and 2017 became a fact once the accounts for 2017 were submitted by the September deadline.

Clearly, the Oil and Gas Industry is spearheading this positive trend. It is, however, worth noting that not all industries have yet experienced economic growth. The trade sector, including wholesale trade to industry, reported a more modest turnover for 2017 than

for 2016. The same is true for hotels, restaurants and tourism - a sector which has posted negative figures overall.

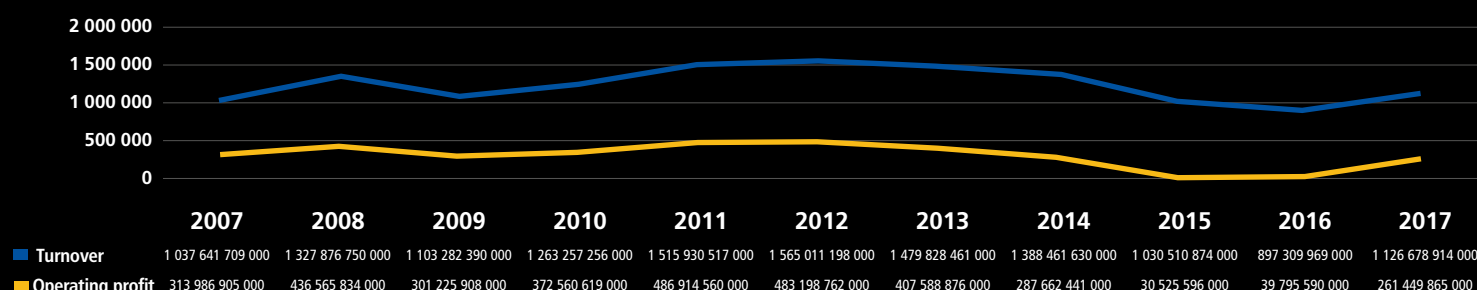
The Stavanger Chamber's Financial Report also demonstrates that the business sector in the Stavanger region is heavily dominated by the energy sector, and that the Stavanger region is by far the most profitable in the country. The companies operating in our greater area, (Stavanger, Sandnes, Sola and Randaberg), have an average turnover in excess of NOK 70 million per annum. Oslo takes second place on this list, with the corresponding figure standing at approximately NOK 40 million. Bergen

comes in third place with a corresponding figure of approximately NOK 22 million per annum, whilst Trondheim takes fourth place with a figure of NOK 14 million per annum. Similarly, on examining average operating profits, Stavanger comes in first place with a figure in excess of NOK 17 million, whilst Oslo comes in second at NOK 6.5 million, Bergen is in third place with NOK 1.7 million and Trondheim is fourth with NOK 1.5 million.

It is noteworthy that both Stavanger and Oslo demonstrate a «capital city effect» – Stavanger for the energy sector and Oslo for most other industries.

Turnover and operating profits in the Stavanger Region

2017 | Turnover :NOK 1 126 678 914 000 | Operating profit: NOK 261 449 865 000 | Number of persons employed: 161060
| Number of companies: 20826

Energy

2017 saw an increase in turnover in the energy sector, due to the oil and gas industry. Operating profits also increased by well over NOK 200 billion, as a result of increased oil and gas prices and significant cost reductions in the industry.

Turnover: NOK 866 825 748 000

Operating profit: NOK 238 572 238 000

Number of persons employed: 45740

Number of companies: 544

Banking and Finance

Turnover in this sector has remained stable since the start of the oil and gas industry decline in 2014. Profitability slowed down marginally in 2017.

Turnover: NOK 8 406 165 000

Operating profit: NOK 4 424 934 000

Number of persons employed: 1566

Number of companies: 1851

Industry

2017 also saw an increase in turnover in more traditional industries, as a result of increased

activity in the oil and gas sector, which accounts for a significant proportion of the activity. Operating margins also rose.

Turnover: NOK 50 967 154 000

Operating profit: NOK 1 268 998 000

Number of persons employed: 10407

Number of companies: 706

Construction

2017 saw an increase in turnover, but figures are still significantly lower than those posted for the peak year of 2014. Profitability also increased.

Turnover: NOK 58 641 603 000

Operating profit: NOK 6 389 364 000

Number of persons employed: 25 395

Number of companies: 8945

Trade

2017 saw a decrease in turnover within trade and wholesale trade. Profitability, however, increased. Note that in the Stavanger region, wholesale trade is also affected by activity levels in the oil and gas industry.

Turnover: NOK 22 314 410 000

Operating profit: NOK 720 254 000

Number of persons employed: 14012

Number of companies: 1452

Hotels, Restaurants and Tourism

2017 saw a continued decrease in turnover, with hotels being a key component. The financial result did improve, although overall figures remain in the red.

Turnover: NOK 5 021 242 000

Operating profit: NOK -54 674 000

Number of persons employed: 10949

Number of companies: 634

Published by:

Stavanger Chamber of Commerce

PO BOX 182, 4001 Stavanger

Tel.: +47 51 51 08 80

Email: post@næringsforeningen.no

Website: næringsforeningen.no

Topp 200 virksomheter i

Firmanavn	Kommunenavn	Omsetning i 1000 kroner	Antall ansatte siste år	Firmanavn	Kommunenavn	Omsetning i 1000 kroner	Antall ansatte siste år
EQUINOR ASA	STAVANGER	370559151	18180	LYSE ENERGISALG AS	STAVANGER	1193872	16
TOTAL E&P NORGE AS	STAVANGER	29705000	164	SAIPEM OFFSHORE NORWAY AS	SOLA	1158791	4
ESSO NORGE AS	SANDNES	26675000	422	HELGØ MENY ROGALAND AS	STAVANGER	1081926	551
A/S Norske Shell	SOLA	25945000	670	BILFINGER INDUSTRIER NORGE AS	STAVANGER	1073380	1065
ENI NORGE AS	SANDNES	15792446	395	OCEANEERING AS	SANDNES	1063814	616
OMV (NORGE) AS	STAVANGER	10575561	82	PRIMA JÆREN AS	HÅ	1060953	9
WINTERSHALL NORGE AS	STAVANGER	10051118	417	COOP SØRVEST SA	SANDNES	1038000	2131
NEPTUNE ENERGY NORGE AS	SANDNES	9641000	250	SKAGEN AS	STAVANGER	1019574	87
AIBEL AS	SANDNES	8412756	3017	SCHLUMBERGER INFORMATION			
DEA NORGE AS	STAVANGER	7505509	91	SOLUTIONS AS	SOLA	913783	443
SCHLUMBERGER NORGE AS	SOLA	6851404	1723	BLOCK BERGE BYGG AS	KLEPP	877158	195
SOLVEIG GAS NORWAY AS	STAVANGER	6315000	5	AKVA GROUP ASA	EIGERSUND	858866	154
SKRETTING AS	STAVANGER	6029706	318	TITANIA AS	SOKNDAL	841166	233
INEOS E&P NORGE AS	STAVANGER	5489432	43	MRC GLOBAL NORWAY AS	STAVANGER	838263	241
ASKO ROGALAND AS	GJESDAL	5068856	253	DOLPHIN DRILLING AS	SOLA	834278	36
HALLIBURTON AS	SOLA	4726000	1795	IKM TESTING AS	SOLA	823855	463
SPAREBANK 1 SR-BANK ASA	STAVANGER	4516000	925	SAIPEM DRILLING NORWAY AS	SOLA	802273	195
BAKER HUGHES NORGE AS	SOLA	3983552	1164	KVERNELAND GROUP			
REPSOL NORGE AS	STAVANGER	3816668	254	OPERATIONS NORWAY AS	KLEPP	783302	585
SUBSEA 7 NORWAY AS	STAVANGER	2803241	521	BERTEL O STEEN ROGALAND AS	SANDNES	772798	150
FELLESKJØPET ROGALAND				LYSE FIBER AS	STAVANGER	736834	48
AGDER SA	STAVANGER	2699000	555	NORGESDEKK AS	SANDNES	705480	108
PGNIG UPSTREAM NORWAY AS	SANDNES	2605753	34	TENARIS GLOBAL			
HELI-ONE (NORWAY) AS	SOLA	2318845	322	SERVICES NORWAY AS	STAVANGER	704294	18
NORLED AS	STAVANGER	2056988	1345	SV BETONG AS	SANDNES	690618	164
LOTOS EXPLORATION				LYSE AS	STAVANGER	681676	110
AND PRODUCTION NORGE AS	STAVANGER	2030172	26	AERO NORWAY AS	SOLA	675643	179
ALTIBOX AS	STAVANGER	2029925	174	CAMERON NORGE AS	RANDABERG	650228	143
LYSE PRODUKSJON AS	STAVANGER	2015557	69	COOP KLEPP SA	KLEPP	625930	251
COOP ØKONOM SA	STAVANGER	1996597	864	NEPTUNE E&P NORGE AS	STAVANGER	619356	91
ARCHER AS	STAVANGER	1938396	1473	GMC MARITIME AS	STAVANGER	613948	205
BRISTOW NORWAY AS	SOLA	1929391	426	ALTUS INTERVENTION AS	STAVANGER	613521	363
KVERNELAND BIL AS	SANDNES	1918470	286	BERTELSEN & GARPESTAD AS	EIGERSUND	594669	192
CHC HELIKOPTER SERVICE AS	SOLA	1916234	315	ASCO NORGE AS	SOLA	592400	202
FATLAND JÆREN AS	SANDNES	1914616	148	SVERDRUP STEEL AS	STAVANGER	573719	47
KUFPEC NORWAY AS	STAVANGER	1853970	19	SYSTEMAIR AS	SANDNES	568869	132
LAERDAL MEDICAL AS	STAVANGER	1722137	402	SANDNES SPAREBANK	SANDNES	556831	122
RISA AS	HÅ	1676385	602	JÆDER ÅDNE ESPELAND AS	GJESDAL	554362	114
MØLLER BIL SØR-ROGALAND AS	STAVANGER	1577840	271	ROSENBERG WORLEYPARSONS AS	STAVANGER	554003	764
STANGELAND MASKIN AS	SOLA	1565609	740	PRIMA SLAKT AS	HÅ	549364	7
FAROE PETROLEUM NORGE AS	STAVANGER	1454905	59	MASIV BYGG AS	KLEPP	547224	65
DEN STOLTE HANE AS	HÅ	1433803	325	INTERWELL NORWAY AS	STAVANGER	542194	160
LYSE ELNETT AS	STAVANGER	1375675	345	KITCHN BUTIKKDRIFT AS	SANDNES	541506	670
SKANGAS AS	SOLA	1357020	34	MALTHUS UNITEAM AS	SANDNES	531296	115
FJORD LINE AS	EIGERSUND	1350907	191	KJOSAVIK AS	STAVANGER	528408	193
COSL OFFSHORE				ØSTER HUS AS	SANDNES	522389	3
MANAGEMENT AS	SANDNES	1342490	346	CAMAR AS	STAVANGER	518818	5
APPLY SØRKO AS	STAVANGER	1334483	666	EGERSUND NET AS	EIGERSUND	515509	158
KOLUMBUS AS	STAVANGER	1314485	76	ESS SUPPORT SERVICES AS	STAVANGER	510522	626
SONGA OFFSHORE SERVICES AS	STAVANGER	1312370	825	BAVARIA VEST AS	STAVANGER	500823	92
POINT RESOURCES AS	SANDNES	1258781	393	BOREAL TRAVEL AS	STAVANGER	490958	415
KAEFER ENERGY AS	STAVANGER	1220243	831	ØGLÆND SYSTEM AS	KLEPP	485316	158
NORDAN AS	LUND	1218217	636	FISKÅ MØLLE MOSS AS	STRAND	485098	7
FISKÅ MØLLE AS	STRAND	1212926	109	SEADRILL NORWAY CREW AS	STAVANGER	484462	514

Stavanger-regionen

Firmanavn	Kommunenavn	Omsetning i 1000 kroner	Antall ansatte siste år	Firmanavn	Kommunenavn	Omsetning i 1000 kroner	Antall ansatte siste år
NORSEA AS	STAVANGER	483245	245	TEC CON NORGE AS	RANDABERG	267790	25
MADLA HANDELSLAG SA	STAVANGER	482754	218	BJELLAND AS	KLEPP	266495	139
TOYOTA SØRVEST AS	SANDNES	468902	73	NORSK OFFSHORE CATERING AS	SOLA	265174	286
BILPAVILJONGEN AS	SOLA	460584	40	IKM CONSULTANTS AS	SOLA	264874	125
CEGAL AS	SANDNES	454383	230	TOTAL BETONG AS	TIME	264157	75
NORSTONE AS	SANDNES	450467	77	SANDNES GARN AS	SANDNES	263949	97
JÆRENTREPRENØR AS	HÅ	448784	99	NORRØNA STORKJØKKEN AS	STAVANGER	263800	52
BACKE ROGALAND AS	STAVANGER	447397	31	SEADRILL EUROPE			
MENTO AS	SOLA	446455	125	MANAGEMENT AS	STAVANGER	258897	50
FJORDKJØKKEN AS	HÅ	444221	178	VALVISION AS	STAVANGER	257883	22
NAVICO HOLDING AS	EIGERSUND	441956	38	BYGGMESTER SAGEN AS	STAVANGER	257091	112
KINLY AS	SANDNES	438042	145	SANDNES & JÆRBETONG AS	HÅ	254620	54
HERO NORGE AS	STAVANGER	432205	254	HITECVISION ADVISORY AS	STAVANGER	254618	65
SR GROUP AS	SOLA	431133	128	SWIRE OILFIELD SERVICES AS	SOLA	252822	145
AARBAKKE AS	TIME	420932	290	COVENT AS	BJERKREIM	252425	119
NES GLOBAL TALENT NORGE AS	SANDNES	410094	198	MDE NORWAY AS	STAVANGER	250741	73
ROXAR FLOW MEASUREMENT AS	STAVANGER	398387	201	R. STAHL TRANBERG AS	STAVANGER	247394	90
ODFJELL WELL SERVICES				TENDEKA AS	STAVANGER	247169	3
NORWAY AS	SOLA	397873	152	FPE SONTUM AS	STAVANGER	246984	92
NORDIC CRANE VEST AS	SANDNES	396039	183	COMROD AS	STRAND	246770	96
OCEAN INSTALLER AS	STAVANGER	395383	90	ARCHER OILTOOLS AS	SANDNES	245574	102
ARCHER NORGE AS	STAVANGER	394257	239	AMKA HOLDING AS	STAVANGER	243175	639
EIENDOMSMEGLER 1				JÆREN TRAKTORSENTER AS	KLEPP	243146	54
SR-EIENDOM AS	STAVANGER	389341	229	ROXEL TEKNISKE AS	STAVANGER	240920	137
TELENOR UCOM AS	STAVANGER	377602	138	NORTEMP SPEDISJON AS	SANDNES	238091	13
KLUGE ADVOKATFIRMA AS	STAVANGER	363472	141	FRANKS INTERNATIONAL AS	SANDNES	236595	106
STAVANGER AFTENBLAD AS	STAVANGER	360000	123	GRUDE BYGG AS	KLEPP	234940	51
SVEN KVIA AS	SANDNES	356228	73	ELCOR AS	STAVANGER	234320	148
LYSE NEO AS	STAVANGER	353258	42	HOUSE OF YARN AS	TIME	232192	148
GILJE TRE AS	GJESDAL	348192	229	NSE INDUSTRIER AS	STAVANGER	226637	499
SCHOU NORGE AS	KLEPP	343791	37	KAPH ENTREPRENØR AS	STAVANGER	225544	145
WESTERNGECO AS	SOLA	343040	116	FABER BYGG AS	STAVANGER	222146	93
T.D. VEEN AS	STAVANGER	336095	8	REKEFJORD STONE AS	SOKNDAL	220296	33
TAMPNET AS	STAVANGER	333392	58	A. IDSØE AS	STAVANGER	219027	51
SIG HALVORSEN AS	SANDNES	329098	249	RISA SERVICE AS	HÅ	218963	46
SCANDINAVIAN FITTINGS				JADARHUS AS	STAVANGER	215692	14
AND FLANGES AS	SANDNES	327848	63	ÅLGÅRD OFFSET AS	GJESDAL	215589	74
DOVRE GROUP PROJECTS AS	STAVANGER	325659	195	EIDESVIK LAKS AS	FINNØY	215436	11
MOTOR FORUM AS	SANDNES	318563	60	SEABROKERS			
MARTINSEN AS	TIME	317745	84	FUNDAMENTERING AS	STAVANGER	210286	66
JÆREN SPAREBANK	TIME	315683	92	PETROLEUM TECHNOLOGY			
NALCO NORGE AS	SANDNES	314467	30	COMPANY AS	STAVANGER	209897	81
COOP NÆRBØ SA	HÅ	301598	82	H E SEGLEM AS	EIGERSUND	209242	17
SKANGAS LNG PRODUCTION AS	SOLA	289837	19	OCEAN RIG NORTH SEA AS	SANDNES	208685	167
SONGA OFFSHORE				WESTCO MILJØ AS	STAVANGER	208548	110
MANAGEMENT AS	STAVANGER	288219	61	ROXAR SOFTWARE SOLUTIONS AS	STAVANGER	204868	64
COOP GJESDAL SA	GJESDAL	287811	99	BØNDENES INNKJØPSLAG SA	SANDNES	203403	14
TEEKAY SHIPPING NORWAY AS	STAVANGER	283960	91	MODENA FLISER AS	SANDNES	202605	70
LÆRDAL FINANS AS	STAVANGER	282046	2	MODEX AS	TIME	201483	75
FRØILAND BYGG SKADE AS	STAVANGER	278407	332	STEP OILTOOLS AS	STAVANGER	195846	2
JÆREN OLJE AS	HÅ	276467	10	VELDE PUKK AS	SANDNES	195582	62
PETORO AS	STAVANGER	275533	64				
SØRBØ TRELAST AS	STAVANGER	273088	89				
LYSE DIALOG AS	STAVANGER	268648	170				

* Listen viser de 200 største selskapene i Stavanger-regionen med ansatte, basert på rapportert omsetning i 2017.

Utgis av:

Næringsforeningen i Stavanger-regionen

PB 182, 4001 Stavanger

Telefon: 51 51 08 80

Epost: post@naeringsforeningen.no

Nettside: naeringsforeningen.no

Kilder: Brønnøysundregistrene, Bisnode,
NAV, Avinor, SSB, Eiendom Norge,
Næringsforeningen i Stavanger-regionen.

Redaksjonelt innhold:

Elisabeth Hovland, Egil Hollund

Foto: Henrik Moksnes/BITMAP,

Adobe Stock

Trykk/layout: Kai Hansen Trykkeri

Opplag: 14.000

Styret i Næringsforeningen: Ådne
Kverneland (leder), Kristin Gustavsen
(nestleder), Marit Boyesen, Kenneth Gilje,
Leif A. Lorentzen, Dag Øyvind Meling,
Anne Merethe Skogland, Arna Smistad,
Knut Roar Wiig.